

Arbeidsmarkedet nå - mai 2009

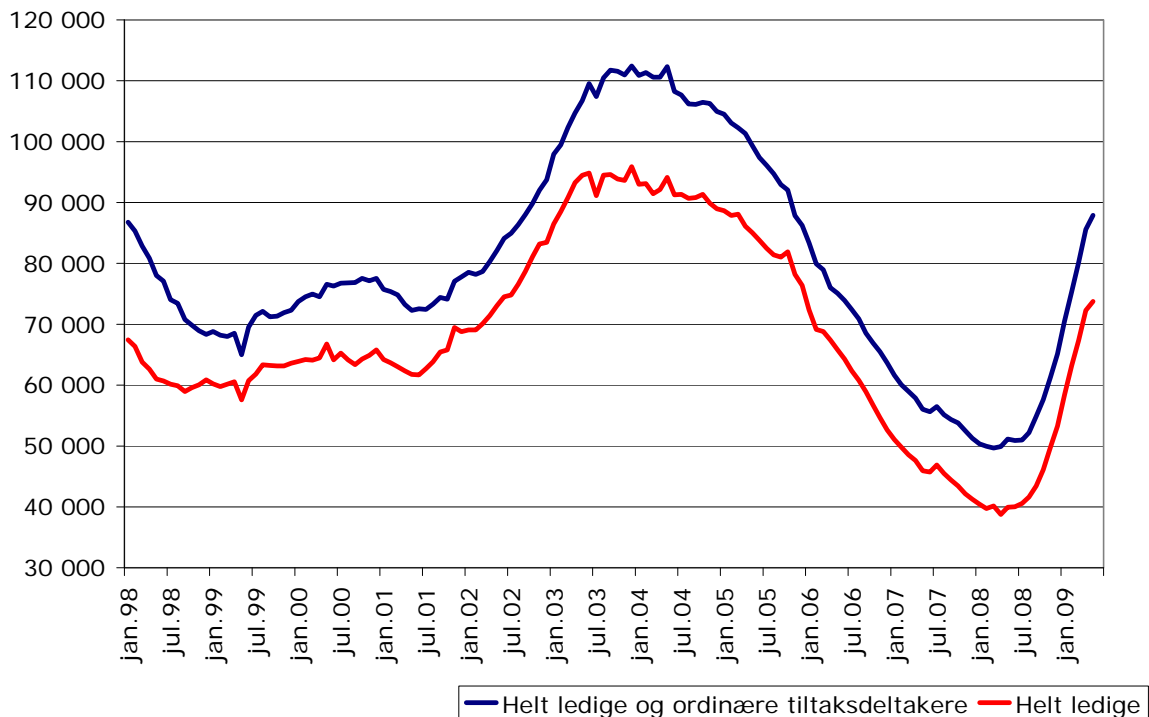
"Arbeidsmarkedet nå" er et månedlig notat fra Statistikk og utredning i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Notatet er skrevet av Jorunn Furuberg Jorunn.Furuberg@nav.no og Eugenia Vidal-Gil Eugenia.Vidal-Gil@nav.no

1 400 flere ledige i mai

Ved utgangen av mai er det registrert 68 300 helt ledige. Dette tilsvarer en ledighetsrate på 2,6 og er en økning på 85 prosent sammenlignet med mai i fjor. Sesongkorrigerte tall viser at ledigheten økte med 1400 personer i løpet av mai. Økningen i antall ledige i mai er lavere enn det vi har sett de foregående månedene. Noe av den svakere veksten skyldes en opptrapping av tiltaksnivået. Summen av helt ledige og tiltaksdeltakere økte med 2 300 personer i mai, justert for sesongsvingninger.

Det sesongkorrigerte tallet på delvis ledige har økt sterkere i mai enn i de to foregående månedene. Dette skyldes at flere som har vært fullt permittert har gått over til å være delvis permittert. Utviklingen i antall delvis ledige kan derfor også forklare noe av den svakere økningen i antall helt ledige. Ved utgangen av mai er det registrert 31 700 delvis ledige, en økning på 80 prosent sammenlignet med mai i fjor.

Figur 1. Utviklingen i antallet registrerte helt arbeidsledige og summen av ordinære tiltaksdeltakere og helt arbeidsledige. Sesongjusterte tall. Januar 1998 – mai 2009.

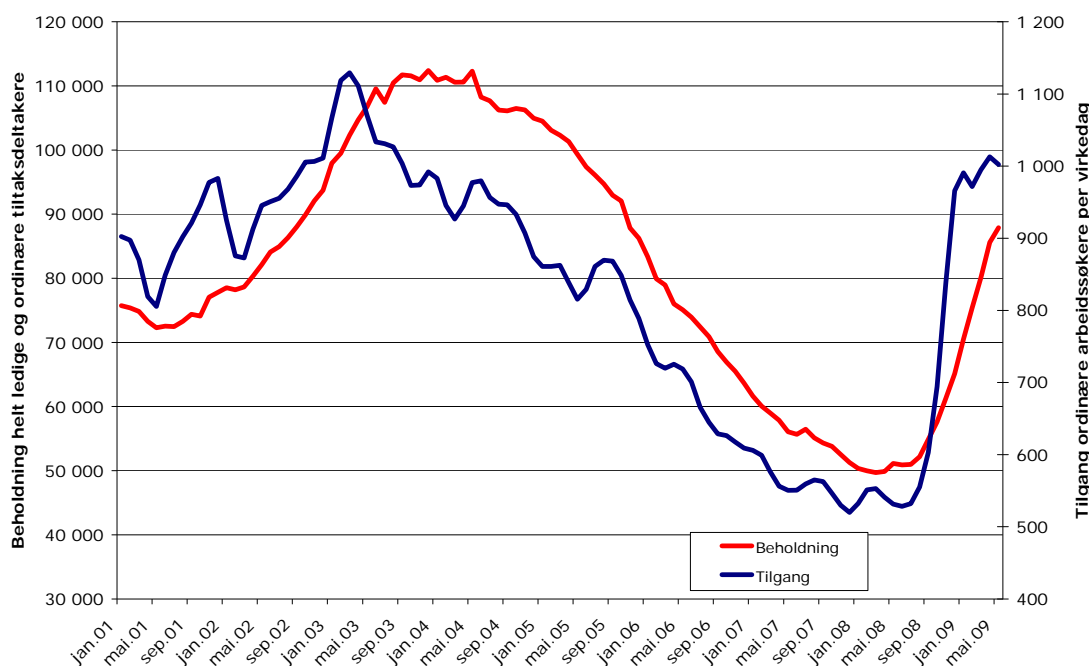

Kilde: NAV.

Mange nye arbeidssøkere

Siden høsten 2008 har det vært en sterk vekst i tilgangen på nye arbeidssøkere som registrerer seg hos NAV. De siste månedene har denne veksten flatet ut, men tilgangen av nye arbeidssøkere ligger fremdeles på et høyt nivå.

Figur 2. Tilgang ordinære arbeidssøkere per virkedag, beholdning av summen av helt arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere. Sesongjusterte tall. Trend. Januar 2001- mai 2009.

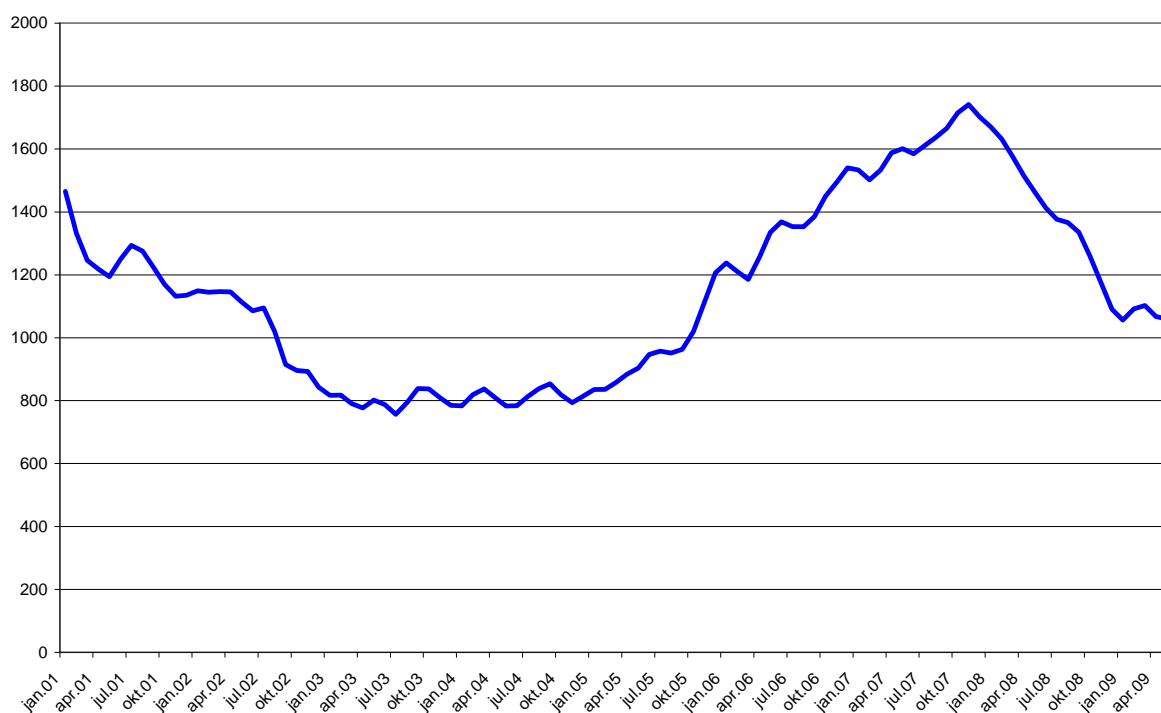

Kilde: NAV

Få nye ledige stillinger

I løpet av 2008 falt tallet på nye ledige stillinger kraftig. Nedgangen har stoppet noe opp hittil i 2009, men ligger fremdeles på et lavt nivå. Sammenlignet med mai i fjor ble det registrert 24 prosent færre nye ledige stillinger i løpet av mai. Tallet på ledige stillinger er fortsatt høyere enn i 2003 og 2004. Nedgangen det siste året har vært sterkest innen industriarbeid og innen ingeniør og ikt-fag. Undervisning og helse, pleie og omsorg har hatt den laveste nedgangen i tallet på nye ledige stillinger.

Figur 3. Tilgang ledige stillinger per virkedag.¹ Sesongjusterte tall. Trend. Januar 2001- mai 2009.

Kilde: NAV

Flere delvis ledige

I løpet av mai har antall delvis ledige² økt med 2 200 personer, justert for vanlige sesongvariasjoner. Sammenlignet med mai i fjor har antall delvis ledige økt med 14 100 personer. Over halvparten av denne økningen skyldes at antall delvis permitterte har økt kraftig. Sammenlignet med mai i fjor er tallet på delvis permitterte mer enn nidoblet.

¹ Omfatter stillinger utlyst i media, registrert av arbeidsgiver på nav.no eller meldt til NAV.

² Registrerte delvis ledige arbeidssøkere er personer som arbeider mindre enn heltid og som ønsker lengre arbeidstid. Mange av de delvis ledige er delvis permitterte.

Figur 4. Delvis ledige. Sesongjusterte tall. Januar 2000- mai 2009.

Kilde: NAV

Utviklingen i norsk økonomi

Tall fra nasjonalregnskapet viser at bruttonasjonalproduktet (BNP) for Fastlands-Norge falt med 1,0 prosentpoeng i første kvartal i år. I 4. kvartal i fjor falt BNP med 0,8 prosent. Nedgangen i BNP skyldes særlig lavere byggeaktivitet og redusert produksjon i deler av industrien.

I løpet av 1. kvartal i år ble det satt i gang 18,9 prosent færre nybygg regnet i bruksareal, sammenlignet med samme periode i fjor. Lavere byggevirksomhet har ført til en nedgang i produksjonen i trelast- og trevareindustrien på 20,5 prosent i 1. kvartal i år sammenlignet med samme periode i fjor. Også metallindustrien har opplevd en kraftig nedgang i produksjonen, hovedsakelig som følge av lavere etterspørsel fra utlandet etter metallvarer til bilproduksjon.

Samlet falt industriproduksjonen i Norge med 5,1 prosent i 1. kvartal i år. Nedgangen i norsk industriproduksjon er imidlertid lavere enn i mange andre land.

Privat konsum falt med 0,2 prosentpoeng fra 4. kvartal 2008 til 1. kvartal 2009. Dette er en lavere nedgang enn i de tre foregående kvartalene.

I følge Norges Bank har mange bedrifter i Norge vansker med tilgang på kreditt. Bankene har behov for å hindre tap på utlån og er derfor forsiktige med å gi lån til nye bedriftskunder.

Utviklingen internasjonalt

Situasjonen i internasjonal økonomi preges framdeles av den globale finansuroen. Svakere makroøkonomisk utvikling gjør at mange finansinstitusjoner er forsiktige med å låne ut

penger, og problem med tilgang til kreditt fører igjen til vansker for bedriftene. Imidlertid kan det se ut som om fallet i internasjonal økonomi har avtatt noe i styrke den siste tiden.

Den globale nedgangskonjunktoren startet i USA med fall i boligprisene, og USA har hatt negativ vekst i økonomien siden slutten av 2007. Imidlertid har nedgangen i produksjonen og sysselsettingen avtatt de siste månedene. Utviklingen i amerikansk økonomi er viktig for mange land som har høy eksportandel til USA.

Euro-sonen er også preget av nedgang i økonomien med avtakende industriproduksjon og svakt privat konsum. Tall fra Eurostat viser at industriproduksjonen i Euro-sonen falt med 20,5 prosent i 1. kvartal. Ulike konjunkturbarometre indikerer likevel at produksjonsfallet vil avta i tiden framover. I Tyskland falt BNP med 6,9 prosent i første kvartal i år sammenlignet med første kvartal i fjor. Mye av nedgangen i tysk BNP kan forklares med fall i eksporten.

I Sverige har sysselsettingen falt det siste året og ledigheten er nå 8,3 prosent (AKU). Det er særlig den eksportrettede delen av svensk industri som har opplevd en sterk nedgang. I Storbritannia har BNP falt med 4,2 prosent det siste året, og både investeringene og privat forbruk falt kraftig i 1. kvartal.

Sterkest ledighetsvekst innenfor bygg og anlegg

Sammenliknet med mai 2008, har ledigheten økt for samtlige yrkesgrupper. Økningen i antall registrerte helt ledige har vært størst blant personer med bakgrunn fra bygg og anlegg (203 %) og industri (129 %). Også innenfor ingeniør- og ikt-fag har ledigheten vokst kraftig (106 %). I løpet av det siste året har ledigheten økt minst innenfor undervisning (10 %) og helse, pleie og omsorgsarbeid (27 %).

Ledighetsraten er fortsatt høyest innenfor bygg og anlegg og industri med henholdsvis 5,1 og 4,6 prosent. Lavest ledighet er det innenfor undervisning med 0,6 prosent.

Bygg og anlegg

Arbeidsledigheten har mer enn fordoblet seg for alle undergrupper innen bygge- og anleggsarbeid bortsett fra vei- og anleggsarbeidere, med en økning på 72 prosent i forhold til i fjor. Rørleggere (324 %), elektrikere (301 %) og snekkere og tømrere (290 %) var de gruppene som hadde den sterkeste veksten.

Industriarbeid

Støpere, sveisere, platearbeidere og liknende og prosess- og maskinoperatører er de to undergruppene med den kraftigste veksten i ledigheten innenfor industriarbeid det siste året, med henholdsvis 245 og 183 prosent. Ledigheten økte med 39 prosent blant næringsmiddelarbeidere, som var den undergruppen som hadde den laveste veksten.

Ingeniør- og ikt-fag

I gjennomsnitt har ledighetsraten fordoblet seg innenfor ingeniør- og ikt-fag. Ledigheten er imidlertid fortsatt lav med kun 1,2 prosent av arbeidsstyrken. Ledigheten har i løpet av det siste året økt sterkest blant sivilingeniører, sivilarkitekter og liknende (188 %). Ikt-yrker er gruppen med svakest vekst i ledigheten innenfor ingeniør- og ikt-fag, med en økning på 67 prosent.

Undervisning

Økningen i ledigheten har vært lavest for personer med bakgrunn fra undervisning, med en vekst på 10 prosent i forhold til mai 2008. Ledigheten er praktisk talt uendret siden i fjor for lærere i videregående skole og for førskolelærere. Blant grunnskolelærere har antall helt ledige økt med 20 prosent.

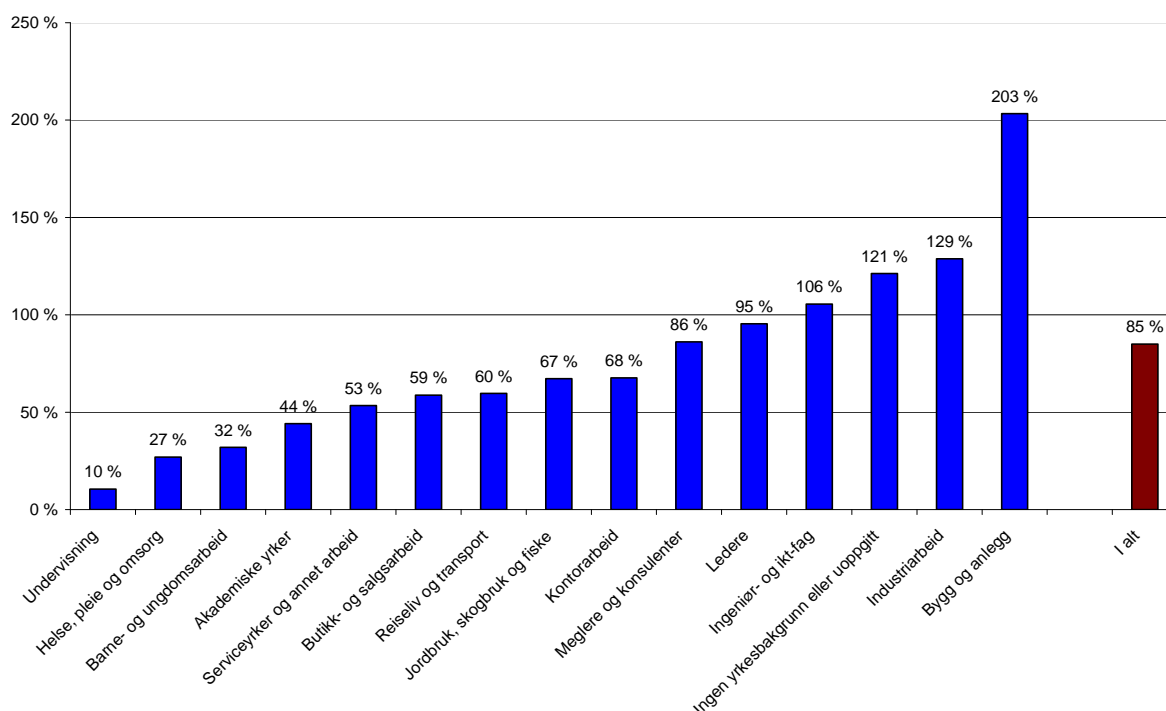
Helse, pleie og omsorg

Antallet helt ledige innenfor helse, pleie og omsorg har økt med 27 prosent på ett år. Ledighetsraten på 1,0 prosent er imidlertid nest lavest blant alle yrkesgruppene. Det er likevel noen forskjeller mellom undergruppene innenfor helse, pleie og omsorg: Mens ledigheten har økt med bare 2 prosent blant sosionomer og barnevernspedagoger, er økningen blant omsorgsarbeidere og hjelpepleiere på 40 prosent.

Barne- og ungdomsarbeid

Innenfor barne- og ungdomsarbeid har ledighetsveksten vært på 32 prosent på ett år. Økningen er praktisk talt den samme for dagmammaer, praktikanter og liknende som for barne- og ungdomsarbeidere.

Figur 5. Prosentvis endring i antall arbeidsledige etter yrkesbakgrunn. Mai 2008 - mai 2009.

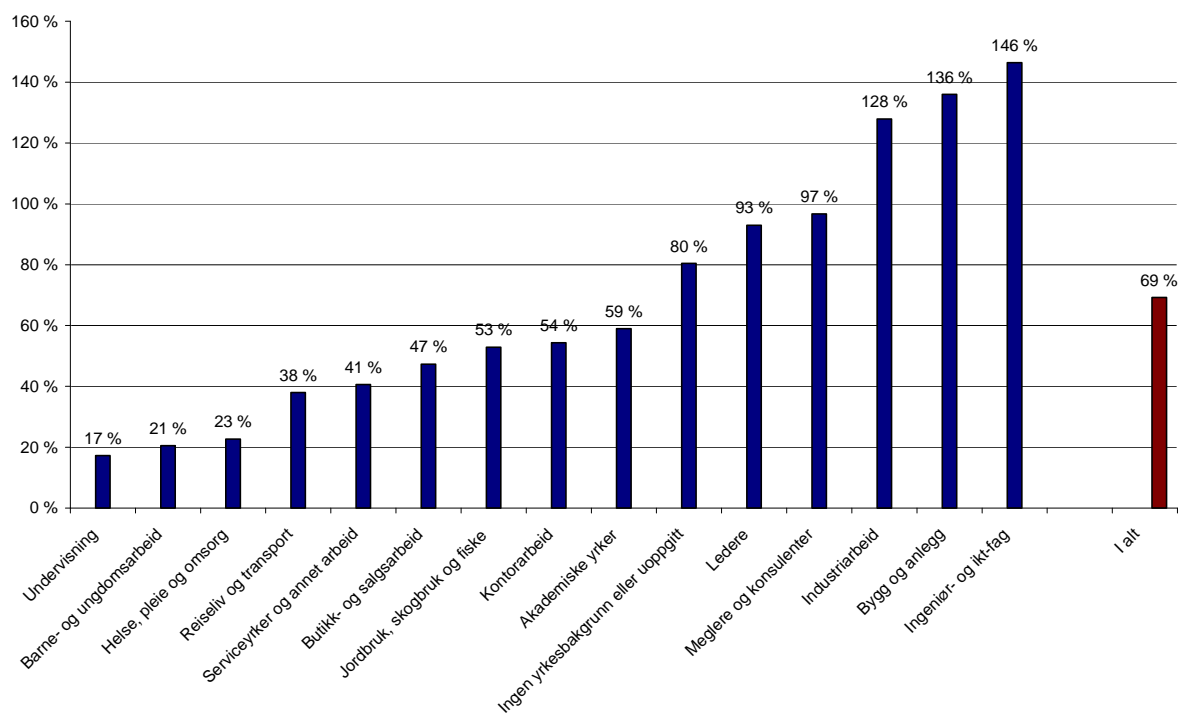
Kilde: NAV

Mange nye ledige innenfor de fleste yrkesgrupper

Antall nye ledige har økt innenfor alle yrkesgruppene, som vist i figur 6. I gjennomsnitt har antall ledige med en arbeidssøkervarighet under 4 uker økt med 69 prosent sammenliknet med mai 2008. Størst er veksten innenfor ingeniør- og ikt-fag (146 %), bygg og anlegg (136 %) og industriarbeid (128 %). Innenfor undervisning, barne- og ungdomsarbeid og helse, pleie og omsorg har veksten vært lavest på rundt 20 prosent. Ved utgangen av mai 2009 utgjorde de

registrerte helt ledige med arbeidssøkervarigheten under 4 uker om lag 16 prosent av den totale ledigheten.

Figur 6. Registrerte arbeidsledige med mindre enn 4 uker varighet som arbeidssøker etter yrke. Prosentvis endring mai 2008 – mai 2009.

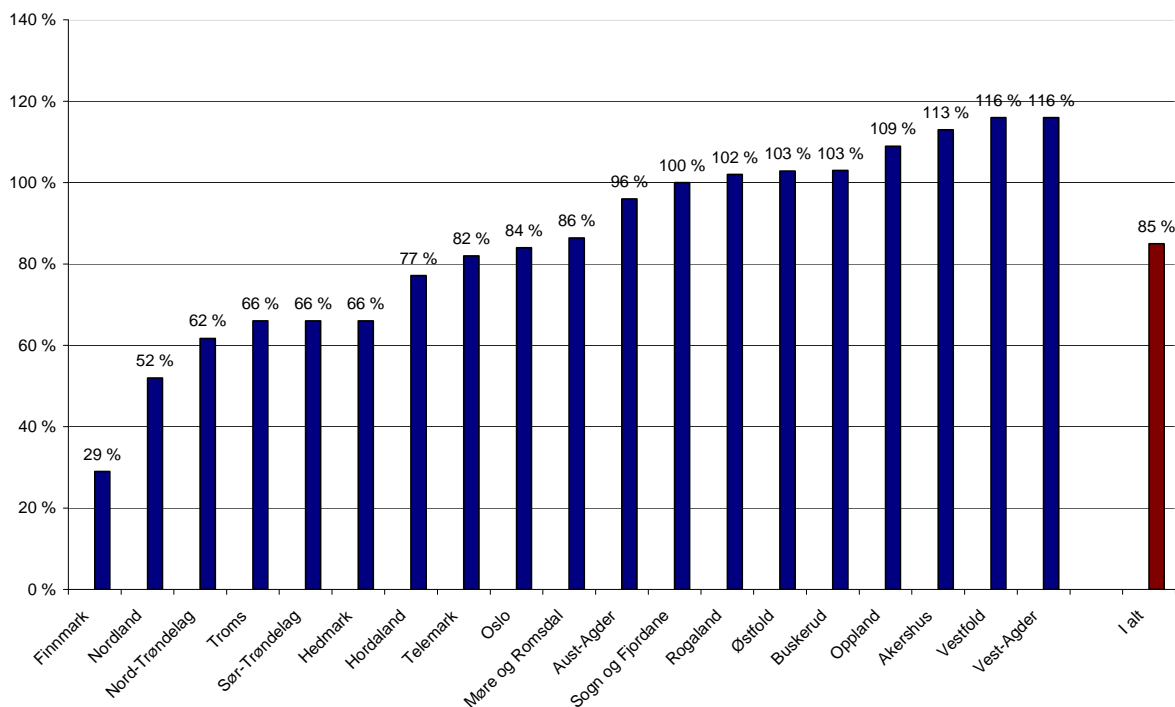

Kilde: NAV

Flere arbeidsledige i samtlige fylker

Figur 7 viser at det har vært en sterk vekst i ledigheten i de fleste deler av landet det siste året. Størst har veksten vært i Vest-Agder og Vestfold, med en økning på 116 prosent, mens Finnmark har hatt den laveste veksten med 29 prosent. Selv om arbeidsledigheten har fordoblet seg i Rogaland og Sogn og Fjordane, har disse to fylkene de laveste ledighetsratene med henholdsvis 1,8 og 1,9 prosent av arbeidsstyrken.

Figur 7. Prosentvis endring i antall arbeidsledige etter fylke. Mai 2008- mai 2009.

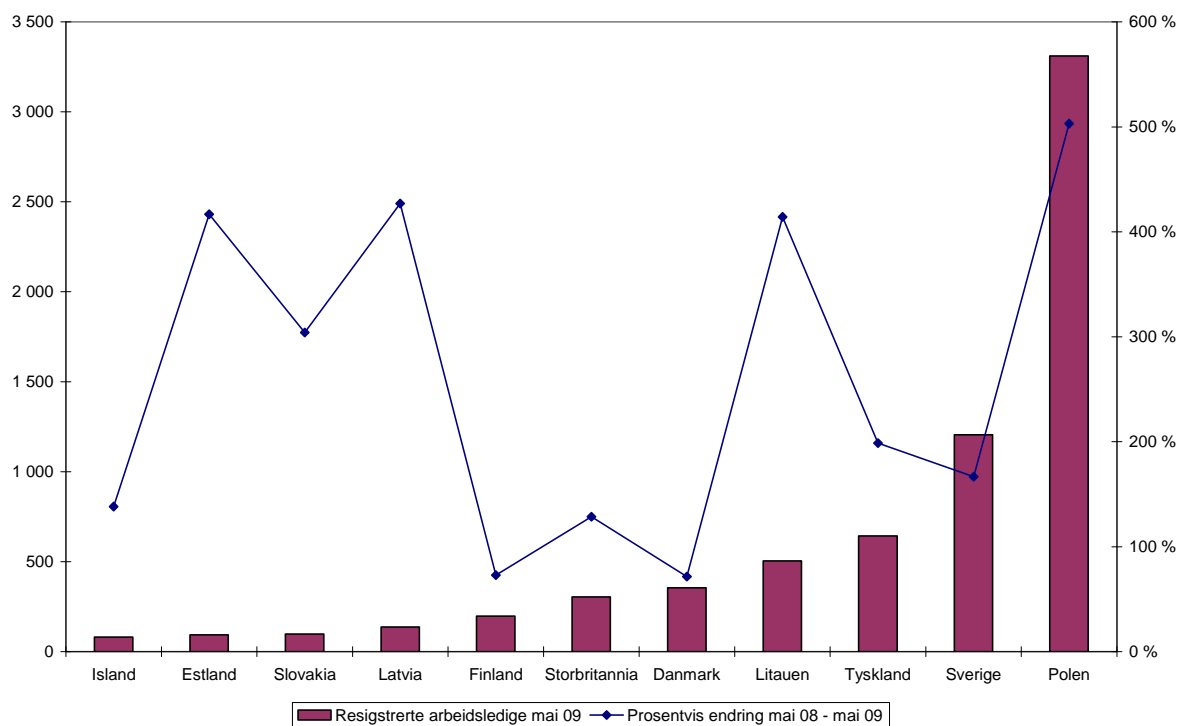

Kilde: NAV

Sterk økning i ledigheten blant arbeidsinnvandrere

Figur 7 viser antall arbeidsledige etter statsborgerskap for noen av de mest aktuelle landene når det gjelder arbeidsinnvandring. Ledigheten blant polakker har økt mest, og er nå seks ganger så stor som i fjor, med 3300 registrerte helt ledige ved utgangen av måneden. Også blant personer fra de baltiske landene har ledigheten økt kraftig og er nå om lag fem ganger så stor som i fjor. Antallet registrerte ledige fra disse landene er likevel forholdsvis lav, på til sammen 700 personer.

Figur 8. Registrerte arbeidsledige etter statsborgerskap. Antall personer i mai 2009, og prosentvis endring fra mai 2008 til mai 2009.

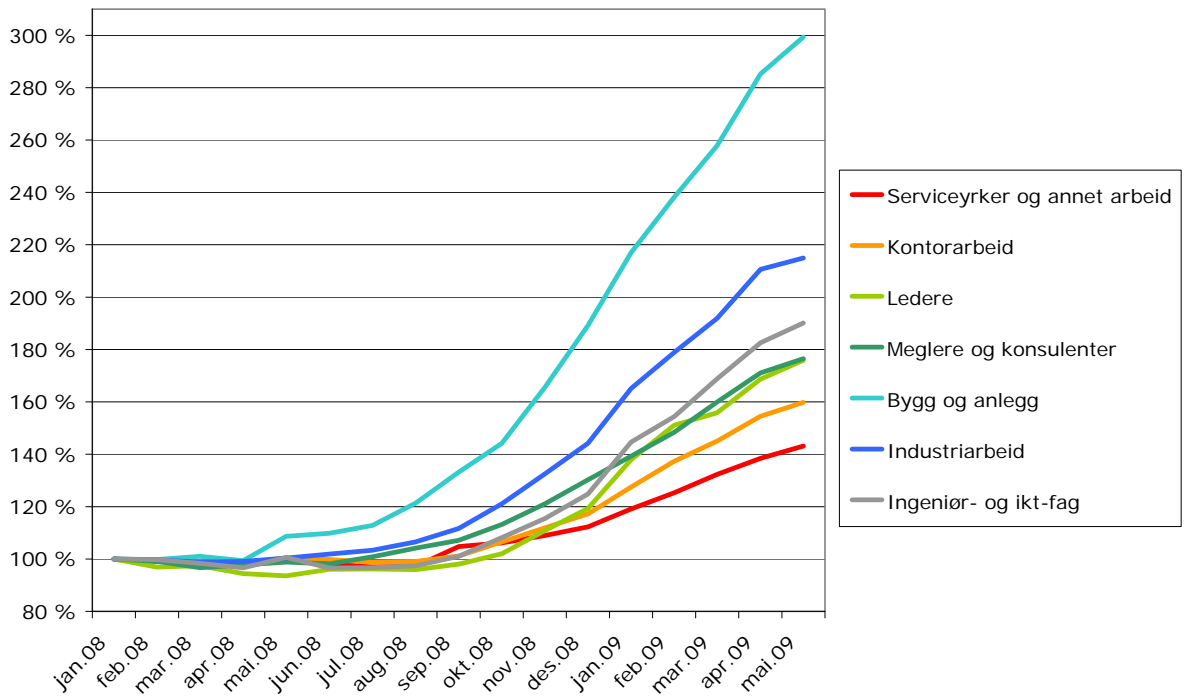
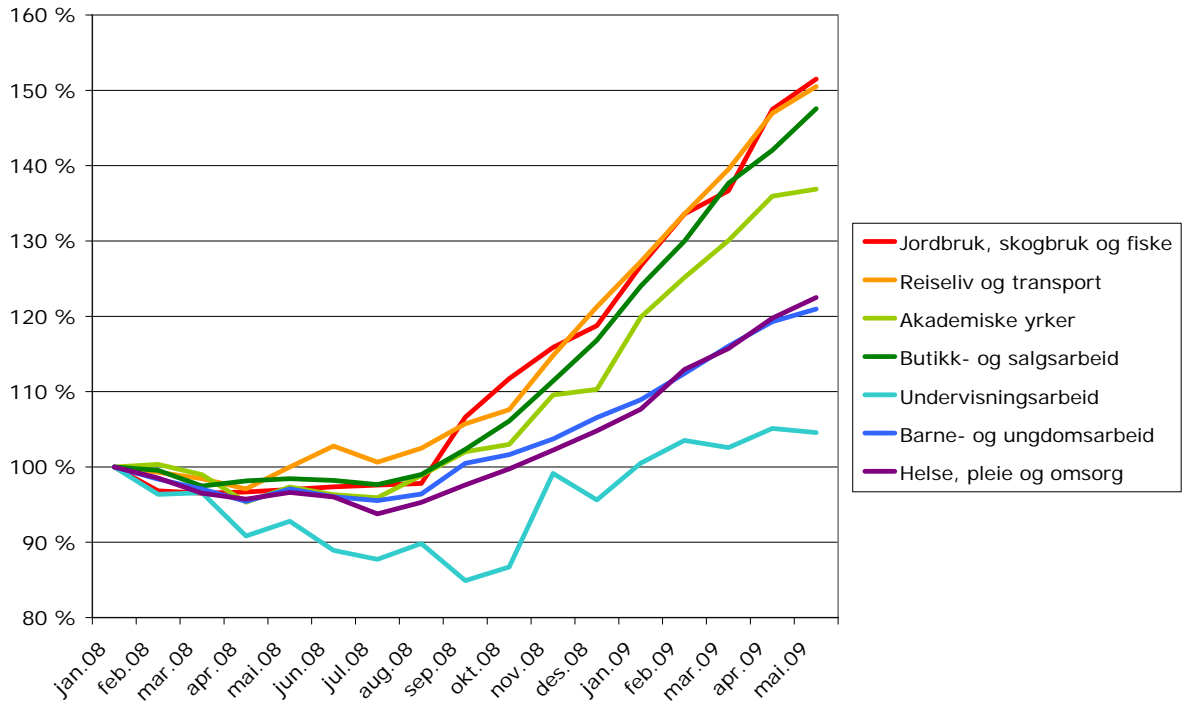
Kilde: NAV

Spesielle forhold ved månedsoppdateringen

Det er ingen kjente spesielle forhold som påvirker månedstallene for arbeidsmarkedet i mai.

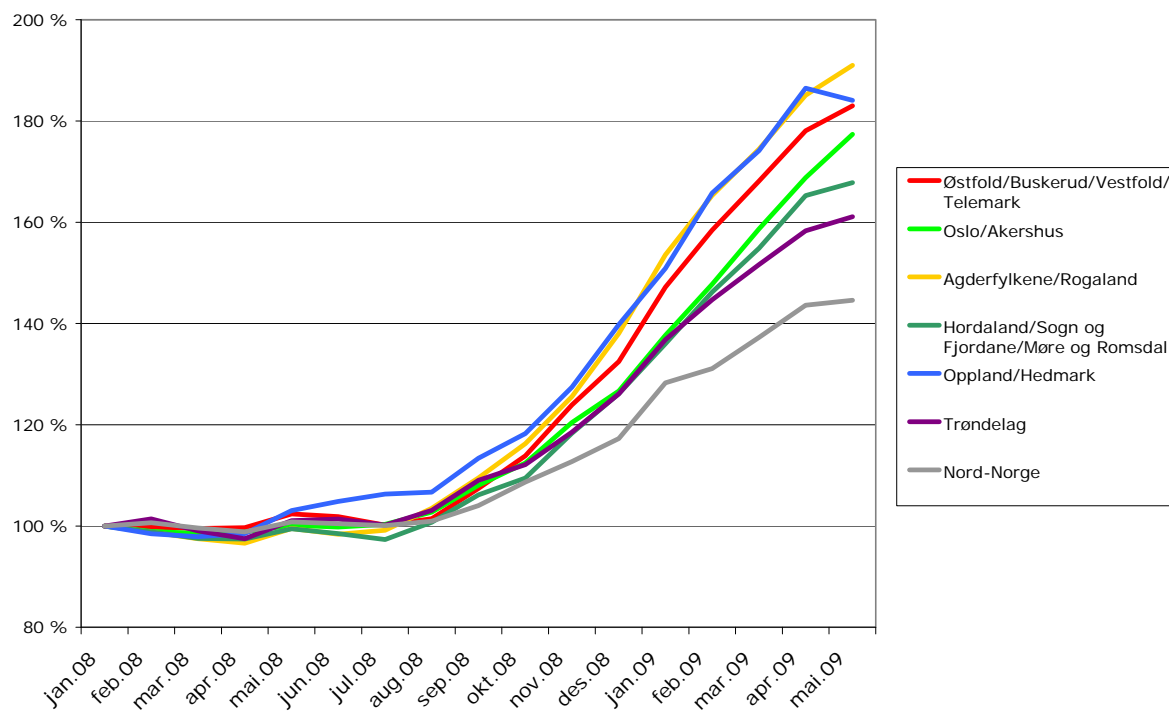
Figurvedlegg

Figur 9 og 10. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere innenfor yrkesgrupper (yrkesbakgrunn). Januar 2008 – mai 2009. Januar 2008 = 100. Sesongkorrigerte tall.

Kilde: NAV

Figur 11. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere i regioner. Januar 2008 – mai 2009. Januar 2008 = 100. Sesongkorrigerte tall.

Kilde: NAV